

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตและรักษาการผู้อำนวยการ
สำนักงานวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๖๑๐๐.๑/๘๑๕ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามความใน มาตรา ๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้มหาวิทยาลัยมีอำนาจแบ่งส่วนงานเป็นสำนักงานวิทยาเขต สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ขณะนี้มหาวิทยาลัยมีวิทยาเขตทั้งหมด จำนวน ๑๐ วิทยาเขต การบริหารกิจการของมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะเรื่อง การแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต ประเด็นเรื่อง อำนาจการแต่งตั้ง คุณสมบัติ และการดำรงตำแหน่ง จะเป็นประการใดนั้น มหาวิทยาลัยขอความอนุเคราะห์คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ให้อำนาจมหาวิทยาลัยแบ่งส่วนงานเป็นสำนักงานวิทยาเขตตามความในมาตรา ๘ (๒) นั้น อำนาจในการแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตเป็นอำนาจของสภามหาวิทยาลัยหรือคณะกรรมการบริหารงานบุคคล

๒. สถานภาพของผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตจะต้องเป็นพระภิกษุหรือคฤหัสถ์ หรืออาจเป็นได้ทั้งพระภิกษุหรือคฤหัสถ์

๓. การเข้าสู่ตำแหน่งของผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตจะต้องดำเนินการโดยวิธีใด และจะต้องอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติ ประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับใดของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. หากกรณีมีการแต่งตั้งรักษาการผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นรักษาการผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตนั้น จะต้องเป็นพระภิกษุหรือคฤหัสถ์ หรืออาจเป็นได้ทั้งพระภิกษุหรือคฤหัสถ์

๕. การแต่งตั้งรักษาการผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตนั้น จะต้องดำเนินการโดยวิธีใด และจะต้องอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติ ประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับใดของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการ

อุดมศึกษา) และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว เห็นควรกำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาเป็นสามประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง อำนาจในการแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตเป็นอำนาจของสภามหาวิทยาลัยหรือคณะกรรมการบริหารงานบุคคล เห็นว่า มาตรา ๑๙^๑ (๙) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ บัญญัติให้สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนรองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ฯลฯ และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือวิทยาลัย ฯลฯ ซึ่งเมื่อพิจารณาส่วนงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยตามที่ปรากฏในมาตรา ๘^๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยฯ แล้ว จะเห็นได้ว่า สำนักงานวิทยาเขตเป็นส่วนงานที่มีลักษณะเป็นเอกเทศ และมีได้มีฐานะเทียบเท่าคณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือวิทยาลัย ส่วนข้อ ๙^๓ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการ

^๑มาตรา ๑๙ สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย และโดยเฉพาะให้มีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

(๑) วางนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการศึกษา การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ พระพุทธศาสนาแก่สังคม และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ฯลฯ

ฯลฯ

(๙) แต่งตั้งและถอดถอนรองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ ผู้อำนวยการวิทยาลัย และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือวิทยาลัย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์และผู้ช่วยศาสตราจารย์

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒มาตรา ๘ มหาวิทยาลัยอาจแบ่งส่วนงานดังนี้

(๑) สำนักงานอธิการบดี

(๒) สำนักงานวิทยาเขต

(๓) บัณฑิตวิทยาลัย

(๔) คณะ

(๕) สถาบัน

(๖) สำนัก

(๗) ศูนย์

(๘) วิทยาลัย

มหาวิทยาลัยอาจให้มีหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือวิทยาลัย เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในมาตรา ๖ เป็นส่วนงานในมหาวิทยาลัยอีกได้

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ข้อ ๙ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ปฏิบัติตามข้อบังคับดังนี้

(๑) กำหนดระบบ มาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย

(๒) รับรองคุณสมบัติของผู้ได้รับปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ เพื่อประโยชน์ในการบรรจุแต่งตั้งและการกำหนดอัตราเงินเดือนที่ได้รับ

(๓) ติความวินิจัยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อบังคับนี้

บริหารงานบุคคล พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้บัญญัติเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารงานบุคคลโดยมิได้กำหนดให้คณะกรรมการบริหารงานบุคคลมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตแต่อย่างใด ดังนั้น สภามหาวิทยาลัยและคณะกรรมการบริหารงานบุคคลจึงไม่มีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต

อย่างไรก็ตาม เมื่อมาตรา ๒๗^๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยฯ ได้บัญญัติให้ อธิการบดีมีอำนาจบรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอนอาจารย์ เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง รวมทั้งดำเนินการบริหารงานบุคคลตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ซึ่งปัจจุบันมหาวิทยาลัยฯ ได้ออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. ๒๕๔๑ ไว้แล้ว โดยข้อ ๒๗^๕ ได้กำหนดให้อธิการบดีเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และแต่งตั้งบุคลากรทุกตำแหน่ง เว้นแต่ตำแหน่งที่บัญญัติไว้ให้เป็นอำนาจของสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยฯ ดังนั้น เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นตำแหน่งประเภทปฏิบัติการ

(๔) ปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

(๕) รายงานผลการดำเนินงานต่อสภามหาวิทยาลัย เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับระบบการบริหารงานบุคคล

(๖) เสนอแนะให้คำปรึกษาแก่สภามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การจัดองค์การระบบ และวิธีปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย

(๗) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ หรือบุคคลเพื่อทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรืออาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารงานบุคคลประจำวิทยาเขต ทั้งนี้ อาจมอบหมายให้ทำการแทนคณะกรรมการเป็นเรื่อง ๆ ไป หรือมอบหมายเป็นการเฉพาะกิจก็ได้

(๘) ดำเนินการเรื่องอื่น ๆ ที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าเป็นการแก้ปัญหการบริหารงานบุคคลเพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัย

(๙) ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากสภามหาวิทยาลัย

“มาตรา ๒๗ อธิการบดีมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารงานของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อกำหนด รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

(๒) ควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน พัสดุ สถานที่และทรัพย์สินอื่นของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการนิสิต

(๔) บรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอนอาจารย์ เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง รวมทั้งดำเนินการบริหารงานบุคคลตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ฯลฯ

ฯลฯ

“ข้อ ๒๗ ให้อธิการบดีเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และแต่งตั้งบุคลากรทุกตำแหน่ง เว้นแต่ตำแหน่งที่บัญญัติไว้ให้เป็นอำนาจของสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้งและถอดถอน รวมทั้งการให้ได้รับเงินเดือนของบุคลากรประจำมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

วิชาชีพและบริหารทั่วไปตามข้อ ๑๙^๖ ข (๓) แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับไม่มีบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยฯ ที่บัญญัติให้อำนาจสภาวิชาการหรือสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตไว้ จึงเป็นอำนาจของอธิการบดีที่จะมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๗^๗ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยฯ ประกอบกับข้อ ๒๗^๘ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. ๒๕๔๑

ประเด็นที่สอง การเข้าสู่ตำแหน่งของผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตจะต้องดำเนินการโดยวิธีใด ตามกฎหมายใด และผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตจะต้องเป็นพระภิกษุหรือคฤหัสถ์ หรืออาจเป็นได้ทั้งพระภิกษุและคฤหัสถ์ เห็นว่า ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตเป็นตำแหน่งที่กำหนดไว้ตามข้อ ๑๙ ข (๓) แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยฯ ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าสู่ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น การเข้าสู่ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตจึงอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการทั่วไปตามที่กำหนดไว้ใน

^๖ข้อ ๑๙ ตำแหน่งบุคลากรของมหาวิทยาลัย มี ๓ ประเภท คือ

ก ตำแหน่งวิชาการ ได้แก่

(๑) ตำแหน่งคณาจารย์ประจำ

(๒) ตำแหน่งอื่นที่คณะกรรมการกำหนด

ข ตำแหน่งปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไป ได้แก่

(๑) ตำแหน่งปฏิบัติการวิชาชีพ

(๒) ตำแหน่งธุรการและบริหารทั่วไป

(๓) ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต ผู้อำนวยการสำนักงานคณบดี ผู้อำนวยการสำนักงานบริหาร ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการส่วน หัวหน้ากอง หัวหน้าฝ่าย หรือตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า

(๔) ตำแหน่งอื่นที่คณะกรรมการกำหนด

ค ตำแหน่งบริหารวิชาการ ได้แก่

(๑) อธิการบดี

(๒) รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ ผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือวิทยาลัย

ฯลฯ

ฯลฯ

^๗โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^๘โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

ข้อบังคับดังกล่าวของมหาวิทยาลัยฯ และเมื่อข้อ ๕^๙ แห่งข้อบังคับฉบับดังกล่าวได้กำหนดนิยามคำว่า “บุคลากร” หมายความว่า คณาจารย์ประจำ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้าง ที่เป็นบรรพชิตและคฤหัสถ์ ดังนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตจึงอาจเป็นได้ทั้งพระภิกษุและคฤหัสถ์

ประเด็นที่สาม การแต่งตั้งรักษาการผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตจะต้องดำเนินการโดยวิธีใด ตามกฎหมายใด และผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นรักษาการผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตจะต้องเป็นพระภิกษุหรือคฤหัสถ์ หรืออาจเป็นได้ทั้งพระภิกษุและคฤหัสถ์ เห็นว่า ข้อ ๒๘^{๑๐} แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดว่า ถ้าตำแหน่งบุคลากรของมหาวิทยาลัยว่างลง หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ และเป็นกรณีที่มิได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้ผู้มีอำนาจตามข้อ ๒๗ สั่งให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยตามที่เห็นสมควรรักษาการในตำแหน่งนั้นชั่วคราวได้ เมื่อได้วินิจฉัยในประเด็นที่สองแล้วว่า ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตเป็นตำแหน่งบุคลากรของมหาวิทยาลัยซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งอาจเป็นได้ทั้งพระภิกษุและคฤหัสถ์ ดังนั้น อธิการบดีในฐานะผู้มีอำนาจตามข้อ ๒๗^{๑๑} แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีอำนาจแต่งตั้งให้พระภิกษุหรือคฤหัสถ์ซึ่งมีความเหมาะสมรักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตโดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๒๘ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

“ข้อ ๕ ในข้อบังคับนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารงานบุคคลมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“บุคลากร” หมายความว่า คณาจารย์ประจำ เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง ที่เป็นบรรพชิตและคฤหัสถ์

^{๑๐}ข้อ ๒๘ ถ้าตำแหน่งบุคลากรของมหาวิทยาลัยว่างลง หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ และเป็นกรณีที่มิได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้ผู้มีอำนาจตามข้อ ๒๗ สั่งให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยตามที่เห็นสมควรรักษาการในตำแหน่งนั้นชั่วคราวได้

ผู้รักษาการในตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้มีอำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งที่รักษาการนั้น ในกรณีที่มิได้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นๆ เป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ก็ให้ผู้รักษาการในตำแหน่งทำหน้าที่กรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่อย่างนั้นในระหว่างรักษาการในตำแหน่งแล้วแต่กรณี

^{๑๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๕๓